

รายงานการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ชื่อวิจัย : การศึกษาสัมพันธภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์โดยใช้กระบวนการประเมินด้วยใจอย่างใคร่ครวญ

ชื่อผู้วิจัย : อาจารย์สุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ

หลักสูตร : ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

ความเป็นมาและความสำคัญ

“การปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมี **ครูเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ในการขับเคลื่อน** การปฏิรูปการศึกษาให้เกิดขึ้นได้จริง หากได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน ให้มีความหมายเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงรวมทั้งสามารถ พัฒนาทักษะที่หลากหลายของผู้เรียน มิใช่เพียงเพื่อสอบ แต่เป็นการเรียนรู้เพื่อเผชิญความเปลี่ยนแปลงอย่างรู้เท่าทัน และการสร้างสรรค์สังคมในศตวรรษที่ ๒๑”

(กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา อ้างถึงใน วิจารย์ พานิช, 2556)

จากคำนิยามข้างต้น โดย คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ทำให้เกิดความตระหนักถึงคุณภาพของการศึกษาในยุคปัจจุบันที่ถูกขับเคลื่อนด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อตอบสนองความทันสมัย ยิ่งนับรวมถึง ความเร่งรีบ การแข่งขันทั้งทางร่างกายและจิตใจ การตอบสนองความต้องการของตนเองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ระบบการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ทรงคุณค่าอันจะนำพาจิตวิญญาณของผู้เรียนให้เจริญงอกงามบนพื้นฐานของการตื่นรู้ โดยเฉพาะการรู้เท่าทันอารมณ์จิตใจของตนเอง

Howard Gardner นักจิตวิทยา มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ผู้ที่มีผลงานโด่งดังจากทฤษฎีพหุปัญญา (multiple intelligences) ได้กล่าวถึง จิต 5 ลักษณะที่ควรปลูกฝังให้แก่คนรุ่นใหม่ แบ่งออกเป็นจิตที่เกี่ยวข้องกับการรูคิด 3 ลักษณะ ได้แก่ จิตเชี่ยวชาญ (disciplined mind) จิตรูสังเคราะห์ (synthesizing mind) และ จิตสร้างสรรค์ (creating mind) และมีลักษณะของจิตที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมนุษย์ 2 ลักษณะ คือ จิตรู

เคารพ (respectful mind) และจิตรู้จริยธรรม (ethical mind) อีกวัตถุประสงค์หนึ่งที่ Gardner ต้องการ คือ เพื่อให้ทุกคนได้รู้คำตอบของการเกิดวิธีการเรียนรู้และการรู้คิดด้วยจิตทั้ง 5 ลักษณะ ซึ่งเป็นลักษณะของจิตที่ควรปลูกฝังให้นักศึกษา ดังนั้นแล้ว การเรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (1072306) ซึ่งมีรายละเอียดของรายวิชาที่มุ่งเน้นทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยเริ่มต้นจากความรู้ความเข้าใจและการตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นต้นแบบที่ดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของครูและผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะทางสังคมและจริยธรรมให้แก่เด็กปฐมวัย รวมทั้ง การประเมินพัฒนาการทางสังคมและจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในรูปแบบต่างๆ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นธรรมจำเป็นต้องดำเนินการอย่าง “เป็นระบบ” และ “มีสติรู้ตัว” ในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ เพื่อระมัดระวัง “อคติ” ที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการประเมิน เนื่องด้วยตัวครูเป็นเครื่องมือหลักในกระบวนการประเมินพัฒนาการ เรียกว่า เป็นการประเมินอย่างใคร่ครวญ ซึ่งเป็นหลักการประเมินตามสภาพจริงที่พัฒนาขึ้นตามแนวจิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Education) เป็นแนวทางการปฏิบัติโดยอาศัยการภาวนาและการใคร่ครวญเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ภายในตน อยู่บนความเชื่อพื้นฐานที่สำคัญ คือ ความเชื่อมั่นในความเป็นมนุษย์ซึ่งมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ความเชื่อมั่นในความแตกต่างระหว่างบุคคล ความเชื่อมั่นในความเป็นองค์รวม และความเชื่อมั่นในปัญญา 3 ฐานของมนุษย์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความสงบนิ่ง สมาธิ และความเป็นกลางของจิต (ศศิลักษณ์ ชัยนกิจ และบุษบง ตันติวงศ์, 2559)

จากรายละเอียดของรายวิชาข้างต้น อาจารย์ผู้สอนจึงเริ่มต้นการเรียนรู้ในรายวิชา โดยการให้นักศึกษาประเมินสัมพันธภาพทางสังคมระหว่างนักศึกษาและเพื่อนนักศึกษาร่วมชั้นเรียน ใช้วิธีการบันทึกข้อมูลการประเมินในรูปแบบของการประเมินแบบสังคมมิติ สอดคล้องกับ ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช (2556) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับการเกิดการเรียนรู้ที่ดีว่า การเรียนรู้ไม่ใช่ สิ่งที่ให้แก่ผู้เรียน แต่เป็นสิ่งที่ผู้เรียนลงมือทำให้แก่ตนเอง เป็นผลโดยตรงจากสิ่งที่ผู้เรียนตีความ และตอบสนองต่อประสบการณ์ของตน ทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว ทั้งในอดีตและในปัจจุบัน เป็นสิ่งที่ควรพัฒนาให้เกิดขึ้นในตนเอง โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำจิตวิญญาณทางการศึกษา และให้ลึกซึ้งยิ่งไปกว่านั้น คือ กระบวนการการผลิตบัณฑิตครูในสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ผู้ที่จะเจริญงอกงามภายในอุดมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสัมพันธภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 2
2. เพื่อฝึกกระบวนการการประเมินด้วยใจอย่างใคร่ครวญให้แก่นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาสังคมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (1072306) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 กลุ่มเรียน 5881101.01 และ 5881101.02 จำนวน 58 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาสังคมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (1072306) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 กลุ่มเรียน 5881101.01 และ 5881101.02 จำนวน 58 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กระบวนการการประเมินด้วยใจอย่างใคร่ครวญ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับสัมพันธภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 2

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนครั้งนี้ จัดขึ้นในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ณ ห้องเรียน อาคาร 26 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 15 คาบเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสังเกตสัมพันธภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
2. แบบบันทึกแผนผังสังคมมิติของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย จำนวน 58 คน
3. แบบบันทึกคะแนนสังคมมิติของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย

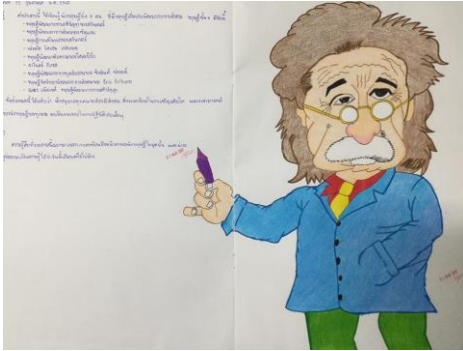
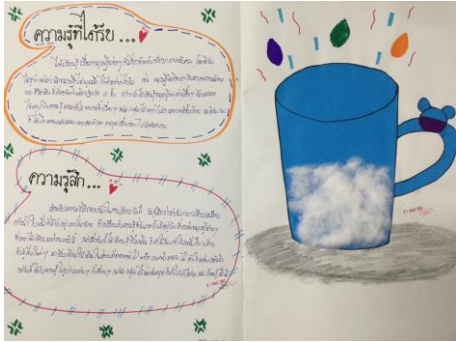
ตารางแสดง การดำเนินการวิจัย

คาบเรียน	บทบาทของอาจารย์ผู้สอน	บทบาทของนักศึกษาและสิ่งที่ได้เรียนรู้
1	<p>การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับรายละเอียดของรายวิชา สังคมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (1072306) และให้นักศึกษา แบ่งกลุ่มเพื่อนำเสนอเนื้อหาหรือหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ รวมทั้ง แนวทางในการจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียน</p>	<p>1. นักศึกษาได้ทำความรู้จักกับอาจารย์ผู้สอน (ซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกันเป็น รายวิชาแรก) ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย</p> <p>2. นักศึกษาได้ร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของรายวิชาและนำเสนอ เนื้อหาอื่นๆ ที่ตนเองสนใจ โดยการนำเสนอเป็นรายกลุ่มย่อย</p>
2	<p>1. การอธิบายขั้นตอนของการดำเนินการประเมินแบบ สังคมมิติ ซึ่งเป็นแบบประเมินที่นิยมใช้เพื่อประเมินทักษะทาง สังคมสำหรับเด็กปฐมวัย</p> <p>2. การเสริมแรงและให้แนวทางแก่นักศึกษาเพื่อร่วมกัน ประเมินสัมพันธภาพระหว่างตนเองและเพื่อนร่วมชั้นในรูปแบบ สังคมมิติ</p>	<div data-bbox="1077 619 1592 1007" data-label="Image"> </div> <p>1. นักศึกษาร่วมกันประเมินสังคม มิติ โดยการตั้งคำถามเชิงบวกเพื่อ ถามเพื่อนในชั้นเรียน และให้ตอบชื่อ เพื่อนนักศึกษาที่ตรงกับคำถามมาก ที่สุดเพียง 1 คน เท่านั้น เช่น “ถ้ามี ของขวัญ 1 ชิ้น จะให้ใคร”</p> <p>“อยากชวนใครไปเที่ยวทะเลด้วยมากที่สุด” “ถ้ามีตัวตุหนง 2 ที่นั่ง จะให้ใครไปด้วยกัน”</p> <p>ข้อค้นพบ : นักศึกษาแสดงออกถึงสัมพันธภาพที่ควรได้รับการส่งเสริม เช่น การเลือก ถามคำถามเพื่อนที่สนิทก่อน และนักศึกษาบางคนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความไม่มั่นใจ ที่จะถามคำถามเพื่อนบางคน มีใช้คำถามที่มีความหมายเดิมแต่ใช้คำพูดที่ห้วนๆ สั้นๆ ไม่มี การสบสายตา ไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส มีแววตาของความห่างเหิน ไม่สนุกสนาน</p>

ตารางแสดง การดำเนินการวิจัย (ต่อ)

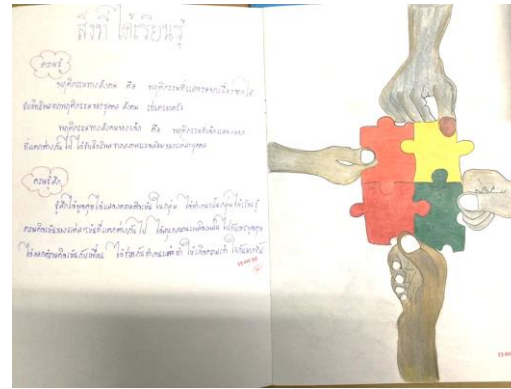
คาบเรียน	บทบาทของอาจารย์ผู้สอน	บทบาทของนักศึกษาและสิ่งที่ได้เรียนรู้
2 (ต่อ)	<p>3. การเป็นส่วนหนึ่งกับนักศึกษาเพื่อให้กำลังใจ และเสนอแนะแนวทางในกระบวนการสรุปคะแนนที่ได้จากแบบบันทึกการประเมินแบบสังคมมิติ</p> <p>4. การมอบสมุดศิลปะให้แก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อให้ นักศึกษาสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ โดยให้สร้างผลงานศิลปะในกระดาษด้านขวา และเขียนบรรยายสิ่งที่ได้เรียนรู้ในกระดาษด้านซ้าย แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ ความรู้ที่ได้รับ และความรู้สึกที่เกิดขึ้น ซึ่งจะต้องมีการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนทุกๆ สัปดาห์ (โดยจัดแสดงตามรูปแบบที่อิสระ)</p>	<p>2. นักศึกษาร่วมกันนับคะแนน และจดบันทึกคะแนนจากแบบบันทึกสังคมมิติของเพื่อนในกลุ่มเรียน</p> <p>ข้อค้นพบ : การนับคะแนน ทั้ง 2 กลุ่มเรียน พบว่า มีนักศึกษาจำนวน 16 คน ที่มีเพื่อนเสนอชื่อจากการประเมินแบบสังคมมิติ น้อยกว่า 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.59 จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 58 คน ซึ่งเป็นจำนวนนักศึกษาที่แสดงออกถึงการมีระดับสัมพันธภาพที่ควรได้รับการส่งเสริม</p>
3 - 12	<p>1. นักศึกษาและอาจารย์เรียนรู้เนื้อหาของรายวิชาสังคมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตามกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3)</p> <p>2. นักศึกษาได้มีการนำเสนอผลงานศิลปะของตนเอง และรับฟังความคิดเห็นความรู้สึกของเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยมีอาจารย์เป็นผู้ร่วมเสวนา และรับฟังความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษา</p>	<p>ข้อค้นพบคาบเรียนที่ 3 - 4 : นักศึกษามุ่งเน้นด้านความรู้ที่ได้รับ มากกว่าความรู้สึกที่เกิดขึ้น</p>

ตารางแสดง การดำเนินการวิจัย (ต่อ)

คาบเรียน	บทบาทของอาจารย์ผู้สอน	บทบาทของนักศึกษาและสิ่งที่ได้เรียนรู้
<p>3 – 12 (ต่อ)</p>	<p>3. การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมที่ดีสำหรับการใช้ชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และการเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักศึกษา</p> <p>4. การสนับสนุนให้นักศึกษาแสดงออกถึงความรู้สึกที่ดีๆ มีการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มเรียน โดยสลับหมุนเวียนสมาชิก ภายในกลุ่ม และเรียนรู้การแก้ปัญหาาร่วมกันในสถานการณ์ เฉพาะหน้า</p> <p>5. การแสดงออกถึงการเป็นกัลยาณมิตร โดยการให้การ สื่อสารที่เป็นทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสารที่ดี</p>	<p>ข้อค้นพบคาบเรียนที่ 5 – 7 : นักศึกษาสรุปสาระสำคัญที่ได้รับจากการเรียนรู้ ในรูปแบบของงานศิลปะที่มีความ หลากหลาย มีการแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองมากขึ้น</p> <p>ข้อค้นพบคาบเรียนที่ 8 – 10 : นักศึกษานำเสนอการสะท้อนความรู้ โดยใช้เทคนิคด้านการนำเสนอศิลปะที่มีความ หลากหลาย มีการเปรียบเทียบ ความรู้สึกนึกคิดของตนเองเชื่อมโยงกับ เรื่องราวต่างๆ รอบตัว และกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้นตามลำดับ</p>

ตารางแสดง การดำเนินการวิจัย (ต่อ)

คาบเรียน	บทบาทของอาจารย์ผู้สอน	บทบาทของนักศึกษาและสิ่งที่ได้เรียนรู้
<p>3 – 12 (ต่อ)</p>	<p>6. การเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการสนใจใฝ่รู้ การเป็นผู้เรียนรู้ร่วมกับนักศึกษา มีความยืดหยุ่นและรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาเป็นรายบุคคล ปราศจากความอคติ แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความยุติธรรมอย่างเสมอต้นเสมอปลาย</p> <p>7. การสับเปลี่ยนหมุนเวียนสมาชิกในการทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อไม่ให้นักศึกษายึดติดเพื่อนคนเดิมๆ และเรียนรู้การแก้ปัญหาร่วมกันในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า</p>	<p>ข้อค้นพบคาบเรียนที่ 11-12:</p> <p>นักศึกษามีการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกถึงการประสานพลังระหว่างเพื่อนร่วมชั้น มีการแสดงความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แสดงถึงความกลมเกลียว และมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อน เช่น การแบ่งกลุ่มอย่างหลากหลาย และใช้เวลาในการแบ่งกลุ่มน้อยลง การทำงานร่วมกันด้วยความถ้อยทีถ้อยอาศัยมากขึ้นตามลำดับ</p> <p>ทั้งนี้ นักศึกษามีการเลือกใช้สีที่มีความสดใส แสดงให้เห็นอารมณ์ด้านความคิดความรู้สึกที่เป็นบวก มีการให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน และเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ผ่านกิจกรรมด้วยกันอย่างมีความสุข</p>

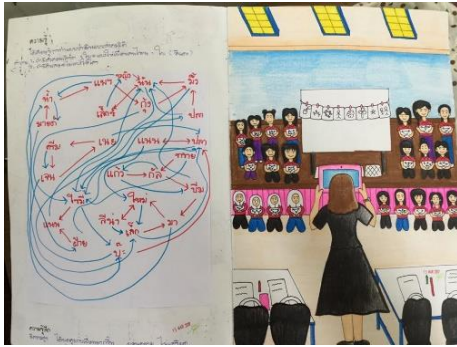

ตารางแสดง การดำเนินการวิจัย (ต่อ)

คาบเรียน	บทบาทของอาจารย์ผู้สอน	บทบาทของนักศึกษาและสิ่งที่ได้เรียนรู้
13	<p>1. การแสดงออกถึงความชื่นชมยินดีกับความสำเร็จของนักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน เป็นผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี และเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยความสุขเสมอ</p> <p>2. การสร้างสถานการณ์เพื่อให้นักศึกษาได้มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การเข้าใจเขาเข้าใจตนเอง และการให้อภัย</p> <p>3. การสนับสนุนให้นักศึกษาแสดงออกถึงความรู้สึกที่ดีๆ ที่มีต่อเพื่อนร่วมกลุ่มเรียน ด้วยถ้อยคำที่ดีมีเมตตา การกระทำที่ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เป็นต้น</p>	<p>1. นักศึกษาได้ร่วมกันทำการ์ดแสดงถึงความชื่นชมยินดีและเป็นกำลังใจให้แก่พี่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ข้อค้นพบคาบเรียนที่ 13 พบว่า นักศึกษามีความสุขในการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้สึกร่วมกันอย่างมีความสุข โดยเฉพาะนักศึกษาที่มักทำงานกับตนเองก็ได้มีโอกาสแสดงรู้สึกนึกคิดอย่างผ่อนคลาย</p> <p>2. นักศึกษานำเสนอการสะท้อนผลการเรียนรู้ผ่านผลงานศิลปะอย่างสร้างสรรค์ มีการบรรยายความรู้สึกนึกคิด ความประทับใจ และการต่อยอดความรู้ที่ได้รับสู่การปฏิบัติงาน/กิจกรรมในรายวิชาอื่นๆ ด้วยความรู้สึกที่รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเองมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับคาบเรียนในระยะเริ่มต้น</p>

ตารางแสดง การดำเนินการวิจัย (ต่อ)

คาบเรียน	บทบาทของอาจารย์ผู้สอน	บทบาทของนักศึกษาและสิ่งที่ได้เรียนรู้
14	<p>1. การแสดงออกถึงความชื่นชมยินดีกับความสำเร็จของนักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน</p> <p>2. การเป็นผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี และเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยความสุข และรอยยิ้ม สื่อสารกันด้วยปิยวาจาเสมอ</p>	<p>นักศึกษาได้ร่วมกันชื่นชมผลงานศิลปะของเพื่อนร่วมชั้นเรียน และถ่ายภาพร่วมกับผลงานของตนเอง เป็นภาพความประทับใจที่นักศึกษามีต่อผลงานของตนเอง แสดงออกถึงความรัก ความผูกพันที่นักศึกษามีต่อกัน</p>
15	<p>การอธิบายขั้นตอนของการดำเนินการประเมินแบบสังคมมิติให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจที่ตรงกันอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นแบบเพื่อประเมินทักษะทางสังคมของเพื่อนนักศึกษาภายในชั้นเรียน หลังจากครบจำนวนชั่วโมงเรียน</p>	<p>1. นักศึกษามีความพยายามในการคิดคำถามเพื่อใช้ในการถามเพื่อน แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ ความละเอียดอ่อน และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้แบบประเมินสังคมมิติ ซึ่งเป็นแบบประเมินที่นักศึกษาจะต้องนำไปใช้จริงเพื่อใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัย</p> <p>2. นักศึกษามีการวาดภาพสะท้อนความสุขที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน และผลการนับคะแนนสังคมมิติพบว่า นักศึกษาทุกคนได้รับการยอมรับในระดับที่สูงขึ้น มีความรักความผูกพันเพิ่มขึ้นจากการทำกิจกรรมร่วมกันตามลำดับ</p>

สรุปผลการดำเนินการวิจัย

1. ระดับสัมพันธภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 2

นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 2 มีระดับสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนอยู่ในระดับที่ดีขึ้นเมื่อผ่านการจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาความรู้สึกร่วมกันและการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ผ่านการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านทักษะ ความรู้ ความคิดเห็น การลงมือปฏิบัติ รวมถึงการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย และมีการทบทวนความรู้สึกของตนเองออกมาเป็นผลงานศิลปะที่มีความหลากหลายและเขียนบรรยายสิ่งที่ได้เรียนรู้ สะท้อนเป็นด้านความรู้ที่ได้รับและความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทำให้นักศึกษาได้ทบทวนความคิดของตนเองในขณะเดียวกันก็ได้เรียนรู้และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ทักษะและความเข้าใจด้านการประเมินด้วยใจอย่างใคร่ครวญของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 2

นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 2 เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ใจของตนเองและความรู้สึกของผู้อื่นในระดับที่สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเริ่มกิจกรรม แม้จะไม่สามารถอธิบายกระบวนการประเมินด้วยใจอย่างใคร่ครวญได้เป็นลำดับขั้น และนักศึกษาก็ได้เกิดการเรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญที่เกิดขึ้น เนื่องจากกระบวนการนี้ทำให้นักศึกษามีความสุขกับปัจจุบันขณะ และรู้เท่าทันความคิด ความรู้สึกของตนเอง ทำให้เกิดการยอมรับและให้อภัยกัน สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้เป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

ผกา สัตยธรรม. 2550. **คุณธรรมของครู**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรพจน์ วงศกิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์. 2554. **ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**.

จาก 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn. กรุงเทพมหานคร: openworlds.

วรวรรณ เหมชะญาติ. 2554. การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กวัยอนุบาล (โมดูล 4). ใน

คู่มือฝึกอบรมครูปฐมวัยตามโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทย

เข้มแข็ง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจารณ์ พานิช. 2556. **การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างไร**. กรุงเทพมหานคร: เอส.อาร์.พี.ริ้นดิงแมสโปรดักส์.

วิจารณ์ พานิช. 2556. **ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง**. กรุงเทพมหานคร: เอส.อาร์.พี.ริ้นดิงแมสโปรดักส์.

ลักขณา สิริวัฒน์. 2557. **จิตวิทยาสำหรับครู**. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พี.ริ้นดิง เอ้าส์.

ศศิลักษณ์ ขยันกิจ และบุษบง ต้นติวังค์. 2559. **การประเมินอย่างใคร่ครวญต่อเด็กปฐมวัย: แนวคิดและการปฏิบัติ**

เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.